

1. Vecā dzelzceļa stacija (Valka II)

(Bilde no Valkas novadpētniecības muzeja arhīva)

(Valkas novada domes īpašums. 2017. gada bilde.)

Stacijas ēka celta apt. 1896./97.g. Vilcienu kustību šaursliežu (750 mm) dzelzceļa līnijā Valka – Rūjiena – Pērnavā atklāja 1896.gada oktobrī (1.vilciens sācis kursēt 1897.g.).

Pirmā pasaules kara laikā dzelzceļš tika stipri izpostīts, bet jau 1921.gada 6.septembrī neatkarīgā Latvijas valsts, kuras īpašumā nonāca šī līnija, satiksmi atjaunoja.

Pēc valsts robežas novilkšanas Valkas dzelzceļa stacija (Valka II) kļuva par robežstaciju. Stacijas ēku 1926.-27.gadā pēc arhitektes L.Grīnbergas būvprojekta pārbūvēja, pieceļot tai jaunu korpusu.

Valkas platceļu stacija (Valka I) pēc robežas nospraušanas palika Igaunijai. Tādēļ 1920.-to gadu sākumā platceļu līniju ievilka Valkas šaursliežu dzelzceļa stacijā, radās dubulti sliežu ceļi.

1944.gadā septembrī vācu armija atkāpjoties Valkas dzelzceļa stacijā saspridzināja lokomotīvu depo, remontdarbnīcas, dienesta ēkas, ūdenssūkni, daļu pārmiju un sliežu ceļus. Šaursliežu tvaika lokomotīve kursēja no Valgas stacijas, neiebraucot Valkas stacijā.

Padomju laikā (1960.-to gadu beigās) šaursliežu dzelzceļš zaudēja savu nozīmību. 1970.gadā slēdza vilcienu kustību posmā Valka – Ape.

Šaursliežu dzelzceļš tika slēgts un demontēts laikā no 1959.gada līdz 1975.gadam. Stacijas ēka zaudēja savu nozīmi.

Stacijā atradusies bufete pirms 2.pasaules kara. Ir info, ka jau 1903.g. ir bufete ar stiprajiem dzērieniem. (Informācija no Valkas novadpētniecības muzeja)

“Savulaik Dzelzceļa stacijas ēku “Valka II” Valkas pašvaldība iznomāja biedrībai, kura centās piesaistīt līdzekļus caur projektiem, diemžēl tas neizdevās. Vienīgais, ko tagad pašvaldība spēj darīt, ir sakopt un uzturēt kārtībā gan ēku, gan tās apkārtējo teritoriju, regulāri aiznaglot logus, kuri tiek atlauzti. Daļu sakārtosim projekta ietvaros, bet atbildes, kādā veidā sakārtot visu šo ēku un paglābt no bojāejas, pagaidām nav.

2.Ēka Kūru ielā 13

(Bilde no Valkas novadpētniecības muzeja)

arhīva)

(2017. gada bilde)

1920. gada vasarā uzsāk jaunās slimnīcas ēkas Valkā Kūru ielā 13 būvēšanu.

1920. oktobrī tika atvērta Valkas pilsētas slimnīca ar Iekšējo slimību nodaļu ar 20 gultām.

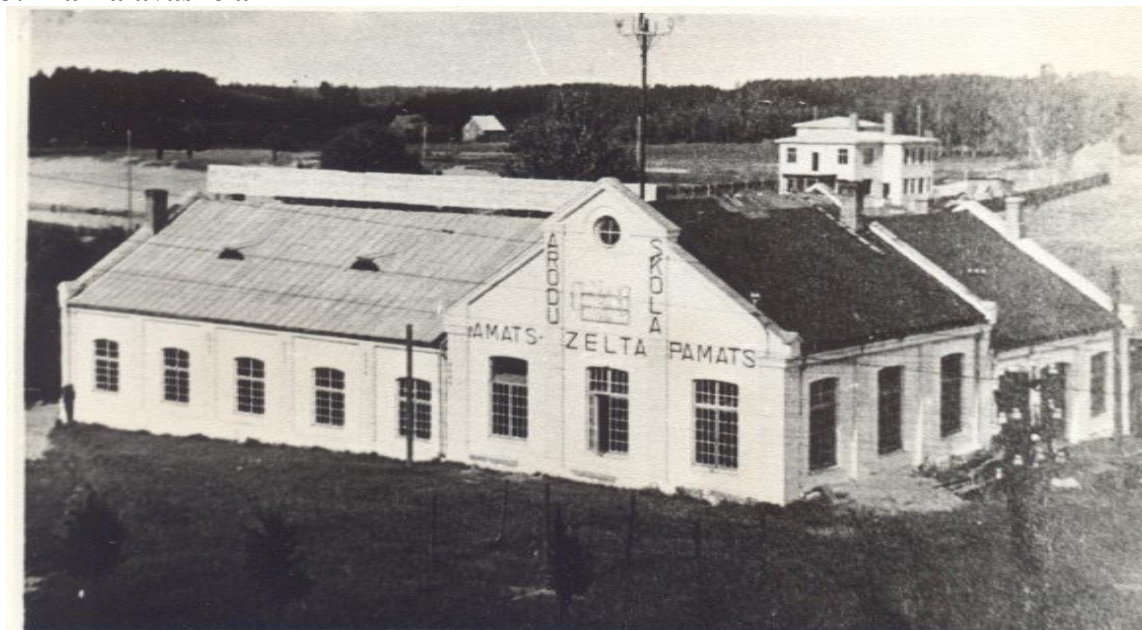
1923. gada martā tika oficiāli atklāta Valkas pilsētas slimnīca.

1933. gada vasarā slimnīcai tiek piebūvēta paplašināta operāciju zāle un rentgena kabinets, izremontētas iekštelpas, nomainīts jumta segums.

(Informācija no Valkas novadpētniecības muzeja)

“Ēka Kūru ielā 13, bijusī Valkas slimnīca – bija pašvaldības īpašums, kurš diemžēl, ugunsgrēkā gājis bojā. Visticamāk, ka ugunsgrēku izraisīja bezpajumtnieki. Šī ēka bija daudz labākā stāvoklī nekā ēka, kas tagad tiek aizstāvēta. Arī šajā gadījumā mums ilgstoši neizdevās atrast nevienu interesentu, kurš gribētu šeit darboties.”

3.Ēka Tālavas ielā 12

Valka. Arodskolas darbnīcas.

(Bilde no
Valkas novadpētniecības muzeja arhīva)

(2017. gada bilde)

Ēka celta 1921. g. pilsētas elektriskajai centrālei, kas 1925. g. pārcelta uz Zāģezeru.
No 1937. g. Valkas valsts arodskolas (dib. 1924. g.) mehāniskās un galdnieku darbnīcas. Uzceltas piebūves.

(Informācija no Valkas novadpētniecības muzeja)

“Valkas novada dome ir izmantojusi pirmpirkuma tiesības, lai šajā ēkā attīstītu projektu par tradicionālo ēdienu, dzērienu un amatnieku centru. Tika vairākkārtīgi aicināti Valkas uzņēmēji, kuriem piedāvāts iesaistīties šīs ēkas un idejas attīstībā. Jāteic, ka, vismaz pagaidām, neviens valcēnietis nav gatavs šajā

projektā iesaistīties. Dome turpina strādāt ar potenciālajiem investoriem no citām pilsētām un arī no ārzemēm un esmu pārliecināts, ka vismaz šī ēka un šī pilsētas vieta tuvākajā laikā iegūs jaunu “dzīvi”. Un tas tikai parāda, cik grūts ir šis process, jo katra vēsturiskā ēka prasa daudz lielākus ieguldījumus, nekā no jauna būvētā.”

4. Tālavas un Beverīnas (Varoņu) ielu krustojumā

(2017. gada bilde)

Varoņu iela Nr.1 –

Tagadējā ēka celta 1937.g. Kārļa Lielausa māja.

Kārlis Lielausis (1893 – 1974)

Valkas tirgotājs, sabiedriskais darbinieks.

Valkas Brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrības biedrs 1920. – 1930.gados. Valkas BUB priekšnieks

1930.-jos gados. Valkas patērētāju biedrības priekšsēdētājs (1946.g. ir)

(Viena no meitām sk-ja Vija Lielause)

(Informācija no Valkas novadpētniecības muzeja)

(2017. gada bilde)

Varoņu iela Nr.2.

Celta apt. 1925. g.

Tirgotavas un dzīvokļi

(Informācija no Valkas novadpētniecības muzeja)

“Šie ir divi vēsturiski veikali, kuri jau ilgu laiku atrodas tukši. Par šīm mājām ir bijuši vairāki interesenti, bet ar interesi viss arī bija apstājies. Ir labi, ka šajās ēkās ir arī privātie dzīvokļi, tādēļ šīs mājas neiet bojā.”

5. Bijusī viesnīca "Metropole" (Tirgus ielā)

(Bilde no Valkas novadpētniecības muzeja arhīva)

(2017. gada bilde); Kopš 1999. gada privātīpašumā

Tirgus iela 4.

Celta viesnīcai 1930.-to gadu sākumā.

Viesnīca "Metropol", restorāns. Īpašnieks P. Lucs

Auto garāža, staļļi zirgiem un ērta pajūgu novietošana zem jumta.

Viesnīca „Metropol” piedāvāja „12 istabas. Šo viesnīcu pilsētas valde Tūrisma birojam ieteica arī ārvalstnieku izmitināšanai.

(Informācija no Valkas novadpētniecības muzeja)

“Bijusī viesnīca “Metropole” kopš 1999. gada ir privātīpašums, kas jau gadu desmitiem stāv tukšs. Gan privātie īpašnieki, gan pašvaldība ir piedāvājuši ļoti

daudziem investoriem šo ēku. Bija doma, ka arī pašvaldība varētu šajā ēkā izveidot kādu savu institūciju, bet pagaidām tas nav bijis sekmīgi. Jāsaka, ka tieši šī ēka vēsturiski ir ļoti nozīmīga, jo te ir apmetušies daudzi izcili Pirmskara laika kultūras, izglītības un politikas darbinieki, gan arī Padomju okupācijas laikā, gan arī Atmodas laikā.”

6. Bijušais veikals "Baltija" Raiņa iela 25

(
Bilde no Valkas novadpētniecības muzeja arhīva)

(2017. gada bilde)

Pamatakmens likts 1929.g.

Sāka celt kā Strādnieku tautas namu. 1934.g. to pārņēma Tautas namu likvidācijas komisija. Ilgi nevarēja atrast saimnieku, kas pabeidz celtniecību.

Ēkā atradās:

Valkas vanagu mītne (1939.g.ir).

1939.g.2.oktobrī sāka darbu Valkas sieviešu arodskola.

Valkas patērētāju b-bas 2.veikals (1940.g. ir).

Veselības kopšanas punkts (1940.g. ir).

1944.g.23.novembrī ievieto ģimnāziju.

(Informācija no Valkas novadpētniecības muzeja)

7.Ēka, kur bija statistikas pārvalde un kafejnīca "Klibais Džonis"

(Bilde no Valkas novadpētniecības muzeja arhīva)

(2017. gada bilde) Kopš 1997. gada privātīpašumā.

Raiņa iela Nr. 36.

Celta ~1933.g.

Eduarda Zutta radioapar., muzikāliju, sporta un sīku preču veik. (1938.g. ir).

Valkas patērētāju kooperatīvam adrese (1936.g. ir).

(Informācija no Valkas novadpētniecības muzeja)

“Ar augstāk pieminētajām vēsturiskajām ēkām, kas atrodas pilsētas centrā un kurām ir ārkārtīgi nozīmīga loma Valkas vēsturē, atkārtojas tāds pats stāsts, līdzīgi kā ar iepriekš aprakstītajiem objektiem. Šīs ēkas regulāri tiek prezentētas un parādītas potenciālajiem investoriem, cilvēkiem, kas varētu uzsākt kādu darbu, bet pagaidām tajās nekas nenotiek.”

8.Koka ēka Raiņa ielā 23 (ar aizsistiem logiem) pretī mežniecības ēkai

(2017. gada bilde); Privātīpašums

Celta ~1914.g.

Bijusi podnieka darbnīca līdz ~1920.g.

(Informācija no Valkas novadpētniecības muzeja)

“Šī dzīvojamā māja ir privātīpašums, kas regulāri tiek postīts. Šī ēka ir būvēta tādā pašā stilā kā Rauskas tipogrāfijas ēka. Pēc pašvaldības prasībām īpašnieki nedaudz ir sakārtojuši ēku un tās apkārtni, bet, neapšaubāmi, ka tā arī iet bojā.”

9. “Tēraudskola”

(Bilde
no Valkas novadpētniecības muzeja arhīva)

(2017. gada bilde); Valkas novada domes privātīpašums

Raiņa iela 28

Celta pēc arhitekta Paula Kundziņa projekta. Pamatakmeni liek 1922.g.3.VII. Mācības uzsāka 1923.g.5.XI.

Ēkā atradās:

1923.g. XI – 1934.g. IX - Valkas pilsētas I pamatskola

1934.g. X – ? - Valkas pilsētas Ādama Tērauda pamatskola no tās arī nosaukums "Tēraudskola".

Līdz tautas nama uzcelšanai (1927.g.) pamatskolas ēkā bija vienīgā zāle ar skatuvi, ko varēja izmantot sabiedrības vajadzībām.

(Informācija no Valkas novadpētniecības muzeja)

“Pašvaldība ir panākusi to, ka par projektu naudām ēkai tika nomainītas pārsedzes un jumts, bet šī ārkārtīgi skaista, profesora Kundziņa projektētā ēka ar lielu vēsturisko vērtību vēl arvien stāv tukša un visi Valkas novada domes mēģinājumi atrast investorus ir bijuši neveiksmīgi.”

11. SEB Bankas ēka, Rīgas iela

25

Valkas novadpētniecības muzeja arhīva)

(Bilde no

(2017. gada bilde); Valkas novada domes privātīpašums

“Vēsturiskā bankas ēka ir viens no veiksmes stāstiem. Pašvaldība izmantoja pirmpirkuma tiesības un šī ēka atdzīvojās, turklāt drīzumā tur jau sāks darbu notārs, būs klientu apkalpošanas centrs. Tas arī norāda, cik pašvaldībai rūp tas, lai šādas ēkas būtu sabiedrības aprītē.”

10. Veikals "Argo" (Stendera iela 2A)

(2017.

gada bilde); SIA "Valka UFO" privātīpašums

“Arī šis privātīpašums tika intensīvi piedāvāts investoriem un uzņēmējiem. Ir cerība, ka tuvākajā laikā tur būs meža tehnikas veikals un serviss, jo atšķirībā no daudzām citām pašvaldībām Valkas novada dome mērķtiecīgi meklē investorus, īpaši tādās jomās, kas Valkā nav pārstāvētas. Intensīvas diskusijas un pārrunas notiek gan ar tiem, kas darbojas meža tehnikas jomā un servisā, gan ar apavu veikaliem, gan ar fotopakalpojumu sniedzējiem. Un es ceru, ka kāda no šīm ēkām tādā veidā “atdzīvosies”, bet realitāte ir tāda, ka uzņēmējiem vairāk interesē lielie tirdzniecības centri, kuros ir lielās cilvēku plūsmas.”

“Savukārt, ja mēs runājam par to, ko tad cilvēki, kas uztraucas par šīs tipogrāfijas ēkas bojāeju, varētu darīt, tad, manuprāt, viņi varētu nodibināt biedrību, kuras rūpes būtu kultūrvēsturiskais mantojums, un cilvēki būtu ne tikai protestētāji, bet arī gatavi iesaistīties un lai vismaz kādu no manis nosauktajām ēkām varētu atgriezt apītē. Piemēram, Valkas novada dome jau sen sapņo par kādu labu amatnieku salonu, un katra no šīm ēkām ir piemērota tāda veida darbībai. Mēs sapņojam, lai Valkā būtu maza izdevniecība un tas būtu vislabākais veids, kā saglabāt Rauskas piemiņu, jo ne jau ēka ir piemineklis un Rauskas grāmatnīcā skaista ķieģeļmāja ir saglabājusies, bet Rauskas izdotās grāmatas un viņa paveiktā neaizmirstāna, ko šogad darīsim 4. maijā Baltā galdauta svētkos. Par šo ideju notikušas sarunas gan ar Valkas literāro apvienību, gan ar atsevišķiem cilvēkiem, bet līdz šim neviens nav uzņēmis šo ideju īstenot.

Ir vēl viena lieta, kas būtu jāsaprot sabiedrībai. Faktiski tiek runāts par darījumu starp divām juridiskām personām un domes loma šajā darījumā ir tāda, ka mēs raugāmies, lai viss notiktu likuma noteiktajā kārtībā un tas arī tā notiek. Pat ja Valkas novada dome gribētu, mums nebūtu tiesību aizliegt šādu mazgātavas būvniecību, jo tā atbilst visām likuma prasībām.

Vēlreiz gribu uzsvērt to, ka ēka Rīgas ielā 12 tika būvēta kā tipogrāfijas ēka. Tajā laikā izpratne par darba drošību un to, kas ir veselīgi, būtiski atšķīrās no tā, kā tas ir mūsdienās. Vairāk nekā 80 gadus vārda tiešajā nozīmē tur “tvaikoja” svins un citas ķīmiskās vielas, kuras tolaik bija krāsu sastāvā, kuras izmantoja tipogrāfijās. Un tādēļ gribētos uzdot jautājumu visiem tiem, kas tagad ir pret ēkas Rīgas ielā 12 nojaukšanu: vai Jūs gribētu dzīvot vai strādāt tādā vidē, par kuru ir pamatotas šaubas, vai uzturēšanās tur ir veselīga.

Gribu atzīmēt vēlreiz, ka esmu ļoti priecīgs, ka cilvēkiem nav vienaldzīgi, kas notiek pilsētā. Un Valkas pašvaldība ir atvērta sadarbībai, lai Valkā varētu saglabāt kaut daļu no vēsturiskā mantojuma.

Šai sakarā tika uzdots jautājums arī par BK “Valka/Valga” atbalstīšanu. Atbalstīt vai neatbalstīt kādu no sporta klubiem ir katra uzņēmēja brīva izvēle. Valkas – Valgas basketbola klubam ir ļoti daudz atbalstītāji un nekad domes attieksme pret uzņēmēju nav bijusi saistīta ar to, vai tas atbalsta vai neatbalsta kādu sporta veidu – tā ir bijis un tā arī būs turpmāk!”

Informāciju sagatavoja:

Valkas novada domes

Sabiedrisko attiecību speciāliste

Aksana Markoviča